

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره¹» ویژه دوره های کارآموزی / کارورزی²

اطلاعات کلی دوره :

عنوان دوره کارآموزی / کارورزی: کارآموزی بارداری طبیعی و غیر طبیعی (پره ناتال)
نام بیمارستان / مرکز بالینی: بیمارستان ولی عصر، بیمارستان محب یاس و بیمارستان آرش
نام بخش / گروه: مامایی و سلامت باروری
مسئول آموزش: دکتر فرناز فرنام
اعضای هیأت علمی مدرس در دوره: سرکار خانم شمسی، خانم دکتر بزازیان، خانم دکتر فرناز فرنام
اطلاعات تماس مسئول آموزش: 61054217
طول دوره: طول ترم

مرور اجمالی / توصیف کلی دوره (انتظار می رود مسئول برنامه، ضمن ارائه توضیحاتی کلی، دوره را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند.):

1. Course Plan

2. ضروری است در تدوین طرح دوره های کارآموزی و کارورزی هریک از بخش های بالینی ویژه دوره پزشکی عمومی، برنامه های آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی مد نظر قرار گرفته و در تدوین توان مندی های پایان دوره های مذکور، محورهای توان مندی مندرج در سند توان مندی های دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران، لحاظ گردد. این اسناد در تارنمای دفتر توسعه آموزش دانشکده پزشکی- منوی دبیرخانه پزشکی 90 به نشانی <http://medicine.tums.ac.ir/edo#>، قابل دسترس می باشند.

کارآموزی بصورت حضور در درمانگاه و ویزیت خانمهای باردار می باشد. در شرایط پاندمی کارآموزی بصورت دو سوم حضور در فیلد، یک سوم حضور در پراتیک یا مجازی برگزار میشود. دانشجویان بصورت چرخشی در هر یک از این 3 مرکز هر کدام 12 روز حضور می یابند. با توجه به موارد بالینی و کیسهای موجود در هر روز مباحث مورد صحبت و آموزش مشخص میشود، اگرچه یک سری مهارتها ضروری است و به همه دانشجویان آموزش داده میشود. روش کار به این صورت است که مشخصات و کیسهای موجود بعد از مشاهده و درمان در فیلد یادداشت میشود و دانشجو سپس در مورد آن موضوع خاص مطالعه کرده و در پراتیک و مجازی، دانشجو ابتدا در خصوص بیماری توضیحات مختصری بیان میدارد و سپس کیس مطرح شده و در خصوص آزمایشات، سونوگرافی ها و غربالگریهای خانم باردار صحبت میشود. اهم مطالب عبارتند از

ارائه خدمات مربوط به تشخیص، آزمایشات لازم، واکسیناسیون و غربالگری در بارداری، مشاوره در مورد مراقبت ها و شکایات معمول بارداری، مدیریت مشکلات شایع بارداری، تشخیص بیماریها و اورژانسهای بارداری و ارجاع مناسب، انجام تستهای سلامت جنین.

پیامدهای یادگیری مورد انتظار¹:

بتواند آزمایشات مورد نیاز در بارداری طبیعی را درخواست کند
بتواند آزمایشات مورد نیاز در بارداری طبیعی را تفسیر کند
بتواند غربالگریها را درخواست کند، تفسیر نماید و در صورت نیاز ارجاع دهد
بتواند درخصوص مشکلات شایع بارداری مشاوره های لازم را ارائه دهد
بتواند تاثیر بیماریهای مختلف بر بارداری را تشخیص دهد، مدیریت کند و ارجاع دهد

اهم فعالیت های یاددهی- یادگیری متناظر با هر یک از پیامدهای یادگیری²:
فعالیت های یاددهی: استفاده از بحث در گروه کوچک، سناریو، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مستقیم در حین ویزیت بیمار
یادگیری متناظر با پیامد یادگیری.....: شرکت فعال و به موقع در کارآموزی، شرکت در پرسش و پاسخها

وظایف و مسؤولیتهای کارآموزان/ کارورزان در دوره بالینی (سیاستها و ضوابط دوره):

حضور به موقع و با رعایت پوشش حرفه ای و کارت شناسایی. رعایت نکات اخلاقی و همچنین ارتباط مناسب با دانشجویان، استاد، پرسنل و خصوصان بیماران، مطالعه مطالب ترمهای قبل، انجام تکالیف محوله (ارائه کیسها، مطالعه مناسب) در قالب پورت فولیو، مهارتهای لازم درخصوص آموزش و مدیریت مشکلات خانم های باردار، شرح حالگیری مناسب، تفسیر درست آزمایشات، سونوگرافی ها و غربالگری ها،

1. Expected Learning Outcomes

2. برخی نکات کاربردی، در انتهای چارچوب (پیوست شماره 1) ارائه شده است.

نحوه ارزیابی کارآموزان/ کارورزان:

- نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی) ارزیابی تکوینی
- روش ارزیابی دانشجوی ارزشیابی دانش نظری بصورت شفاهی، ارزیابی در محیط کار بصورت پورت فولیو و مشاهده بر بالین بیمار Mini CEX
- سهم ارزشیابی هر نوع/ روش در نمره نهایی دانشجوی: حضور به موقع، رعایت پوشش حرفه ای، رعایت اصول اخلاقی و ارتباطی 3 نمره. ارزیابی در محیط کار در ضمن ویزیت بیمار 7 نمره. پورت فولیو 5 نمره. دانش نظری 5 نمره

منابع یادگیری:

منابع شامل کتب مرجع، نشریه های تخصصی و نشانی وبسایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب: (2018) William Obstetrics

ب) وب سایت: www.UpToDate.com; [www. Healthline.com](http://www.Healthline.com); www.WebMed.com; www.mayoclinic.com . بست به موضوع در مورد وبسایت های اختصاصی در هر جلسه راهنمایی میشود

ج) منابع برای مطالعه بیشتر: مقالات Google Scholar

برنامه زمان بندی هفتگی:

خواهشمند است جدول زیر به دقت تکمیل شود. در بیمارستان محب یاس و آرش روزها شنبه تا دوشنبه و بیمارستان ولی عصر دوشنبه سه شنبه و چهارشنبه است. برنامه برای یکی از این بیمارستانها نوشته شده است. همچنین مباحث بیشتر بر اساس کیسهای دیده شده در روز توسط دانشجویان است تا مباحث از پیش تعیین شده و مباحث بیان شده در جدول حداقل مطالب است و مطالب دیگر مبتنی بر کیسهای روز است. در حقیقت آموزش مبتنی بر مسئله است

روزهای هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه	پنج-شنبه
نوع فعالیت	ویزیت بیماران	ویزیت بیماران	ویزیت بیماران			
مسؤول	دکتر بزازیان، استاد شمسی، دکتر فرناز فرنام					

تدریس
مباحث
ضروری:
عناوین
مباحث

روز اول	شرح حال گیری
روز دوم	آزمایشات روتین و تفسیر
روز سوم	غربالگری
روز چهارم	سونو گرافی
روز پنجم	آنومالی اسکن
روز ششم	سوزش سردل و کمر درد
روز هفتم	تهوع و استفراغ و یبوست
روز هفتم	علایم هشدار
روز هشتم	خونریزی ها
روز نهم	IUGR
روز دهم	دیابت
روزیازدهم	پره اکلامپسی
روز دوازدهم	اورژانسهای بارداری

امکانات
آموزشی
مورد
نیاز
امکانات
معمول
درمانگاه
پره
ناتالوژی
مانند
سونی کیت
و . . . .

پیوست 1

نکات کاربردی پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت‌ها و به طور کلی ویژگی‌هایی هستند که می‌خواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می‌کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد.

برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی .... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار ببرد.

فعالیت‌های یاددهی-یادگیری

منظور از فعالیت‌های یاددهی، مجموعه فعالیت‌هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی-یادگیری متمرکز بر روش‌های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه‌های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش‌های خودآموزی و آموزش الکترونیکی. و منظور از فعالیت‌های یادگیری، مجموعه فعالیت‌هایی است که کارآموزان/ کارورزان به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش‌ها، موظف به انجام آنها هستند. به عنوان مثال: شرکت فعال در راند¹، گراند راند² و ژورنال کلاب³، رایه کنفرانس‌های آموزشی⁴

روش‌های ارزیابی کارآموزان/ کارورزان

ارزیابی کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم‌گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره‌مندی از انواع روش‌های ارزیابی صورت می‌پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری⁵ با استفاده از انواع آزمون‌های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه‌ای، جور کردنی، استدلال محور و ...
- ارزیابی عملکردی⁶ در محیط‌های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی⁷ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون‌های ویژه ارزیابی عملکرد
- ارزیابی در محیط کار⁸ با ذکر فعالیت‌هایی که کارآموزان/ کارورزان به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط‌های کار واقعی انجام می‌دهند. نظیر انجام پروسیجرهای مختلف و با استفاده از انواع روش‌های ارزشیابی در محیط کار مانند:
➤ ارزشیابی 360 درجه⁹

1. Round

2. Grand Round

3. Journal Club

4. Didactic Conferences

5. بر طبق برنامه‌های آموزشی دوره‌های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه‌ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از 50 درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از 25 درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

6. Performance Based Assessment

7. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)

8. Workplace Based Assessment

9. Multi Source Feedback (MSF)

- بررسی پورت فولیو¹ و لاگ بوک²
- استفاده از Global rating form³
- استفاده از روش‌هایی مانند⁴DOPS،⁵Mini-CEX و ... با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

---

1 Portfolio

2 Logbook

3. در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی‌های مورد انتظار دانشجوی به صورت کلی، انجام می‌شود و بر طبق برنامه‌های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر 50% ارزیابی نهایی کارآموز بوده و در دوره کارورزی، حداقل 40% و حداکثر 75% ارزیابی نهایی کارورز می‌باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص‌های عملکرد دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی‌های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه‌های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می‌شود.

4. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی **Direct Observation of Procedural Skills**: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیدرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

5. **Mini Clinical Evaluation Exercise**: در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می‌کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه‌بندی به هر کدام از توانمندی‌های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می‌دهد. در این نوع آزمون انتظار می‌رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی شود.